

آموزش Git

مقدمه

اگر تا کنون تجربه‌ای هرچند کوتاه در برنامه‌نویسی داشته باشید احتمالا تجربه‌ی از دست‌دادن بخشی از پروژه را به دلایل گوناگون مثل ذخیره نشدن فایل‌ها در هنگام قطعی برق، هنگ کردن سیستم یا دلایل بی‌شمار دیگر داشته‌اید. به‌عنوان راه حل هم شاید روش‌هایی مانند کپی‌گرفتن از کل فایل‌ها و اطلاعات پروژه در زمان‌های مختلف برای حفظ حالت خاصی از تغییرات را استفاده کرده باشید.

این کار تا حدی جواب می‌دهد، اما در این صورت با انبوهی از دایرکتوری‌هایی که هر لحظه بزرگ و بزرگ‌تر می‌شوند چه می‌کنید؟ و از آن بدتر چگونه آن را با افراد دیگری که با شما در انجام آن همکاری می‌کنند به اشتراک می‌گذارید؟

ابزارهای کنترل نسخه پاسخی برای این شلختگی‌ها و شلوغی‌هاست. با استفاده از این ابزارها می‌توانید هر لحظه‌ای که مایل بودید تغییرات خود را ثبت کنید، به تغییرات ثبت شده در گذشته برگردید و به راحتی با دوستان و افراد تیمتان روی پروژه‌ای همکاری کنید، بدون اینکه نگران به هم ریختگی و نامنظم‌شدن کدهای پروژه باشید.

روش‌ها و همچنین ابزارهای زیادی برای این کار معرفی شده‌اند و git یکی از این ابزارهاست که هم اکنون به ابزاری کلیدی در عمده‌ی پروژه‌های برنامه‌نویسان تبدیل شده است.

نصب

- نصب بر روی Debian و Ubuntu:

```
apt-get install git
```

- نصب بر روی Fedora:

```
yum install git
```

- نصب بر روی ویندوز:

<https://git-scm.com/download/win>

¹Version control

پیکربندی

بعد از نصب گیت لازم است تنظیماتی را انجام دهید و همچنین خودتان را به گیت معرفی کنید. این کار به خاطر ثبت تغییرات ایجادشده توسط شما، به نام شما و همچنین شخصی سازی کردن ویژگی های گیت است.

```
git config --global user.name "نام شما"
```

```
git config --global user.email "آدرس ایمیل شما"
```

شروع یک پروژه با گیت

در سیستم های کنترل نسخه به دایرکتوری که کدهای پروژه را در آن نگهداری می کنید مخزن می گویند. شما در سیستم خود یک مخزن محلی دارید و با ساخت یک پروژه در سرور گیت یک مخزن سمت سرور خواهید داشت. در یک مخزن گیت محلی، فایل ها در یکی از سه وضعیت اصلی زیر قرار دارند:

- Modified
- Staged
- Committed

وقتی روی فایل ها در دایرکتوری local کار می کنید و آن ها را تغییر می دهید فایل ها در وضعیت modified قرار می گیرند. وقتی آن ها را به گیت اضافه می کنید به وضعیت staged می روند و وقتی آن ها را ثبت می کنید وضعیت آن ها به committed تغییر پیدا می کند. (شکل ۱)

برای ساخت یک مخزن local از دستور زیر در دایرکتوری مربوطه استفاده کنید (شکل ۲).

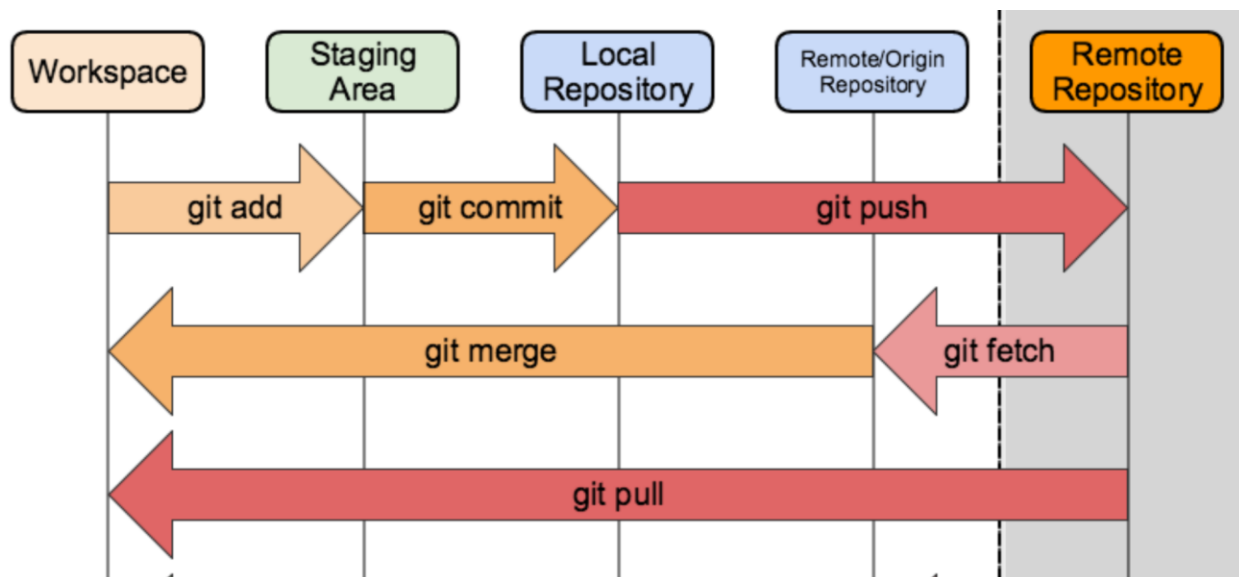
```
git init
```

پس از اجرای دستور یک فولدر با نام git. در دایرکتوری اضافه می شود.

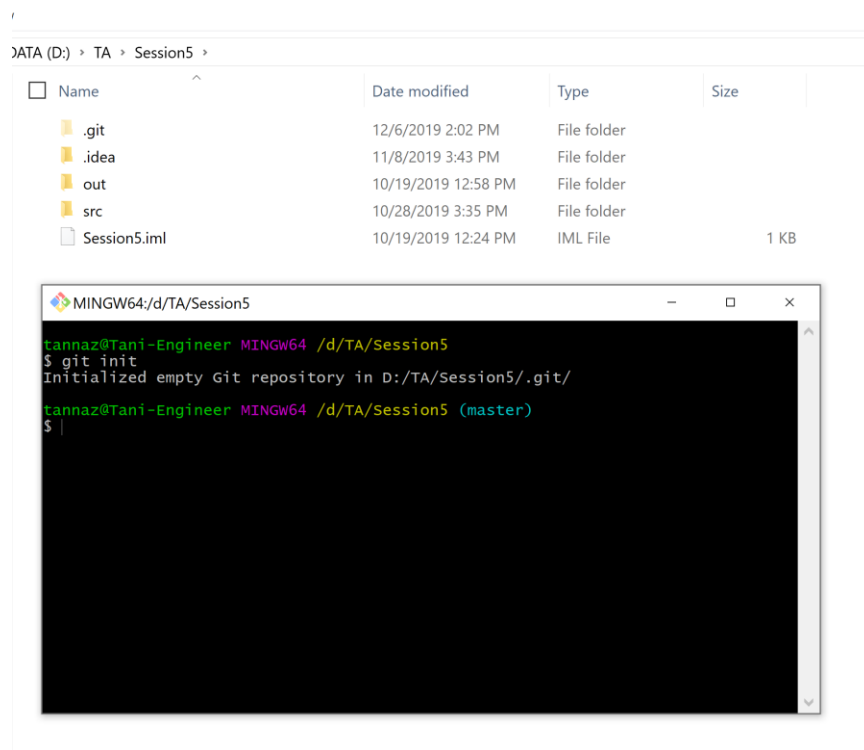
^۱Repository

^۲Remote Repository

^۳Local Repository

شکل ۱: وضعیت فایل‌ها

شکل ۲: ساخت local repository

برای ساخت یک پروژه در سرور گیت مراحل زیر را دنبال کنید.

۱. به لینک گیت دانشکده بروید: <https://git.ceit.aut.ac.ir>
۲. سمت راست بالای صفحه گزینه `new project` را انتخاب کنید.
۳. برای پروژه خود نام مناسب انتخاب کنید، توضیحات مربوطه را بنویسید و سطح دسترسی آن را با توجه به پروژه خود انتخاب کنید (شکل ۳).
۴. تیک `initialize` را در صورتی که می‌خواهید یک مخزن از ابتدا سمت سرور بسازید بزنید ولی از آن جایی که در حال حاضر می‌خواهیم فایل‌های یک مخزن محلی را به سرور بفرستیم آن را انتخاب نمی‌کنیم. توجه داشته باشید که فایل `README.md` برای پروژه های گیت بسیار مهم است پس حتما آن را در نظر بگیرید و توضیحات مربوط به کد را درون آن قرار دهید.
۵. ممکن است در دایرکتوری پروژه فایل‌هایی داشته باشید، که نخواهید گیت آن‌ها را در `Status` ها نشان دهد، و همچنین نخواهید در مخزن اصلی اضافه شوند. برای این کار باید در دایرکتوری پروژه یک فایل به نام `.gitignore` بسازید و در آن، لیست فایل‌ها و دایرکتوری‌هایی را که گیت باید نادیده بگیرد را بنویسید. توجه کنید که خود فایل `.gitignore` باید توسط دستور `add` به پروژه اضافه و `commit` شود. در این فایل، خطوطی که با `#` شروع می‌شوند، به عنوان توضیحات (کامنت) در نظر گرفته می‌شوند (شکل ۴).
۶. پس از ساخت پروژه باید ارتباط بین مخزن `local` و سرور را برقرار کنیم. لینک پروژه را می‌توانید از بالای صفحه کپی کنید (شکل ۵).

لینک پروژه `git remote add origin`

Blank project

Create from template

Import project

Project name

Shapes

Project URL

Project slug

http://git.ceit.aut.ac.ir/95131122/

shapes

Want to house several dependent projects under the same namespace? [Create a group.](#)

Project description (optional)

This project is for practicing inheritance in java.

Visibility Level ?

☒ Private

Project access must be granted explicitly to each user.

☐ Internal

The project can be accessed by any logged in user.

☐ Public

The project can be accessed without any authentication.

☐ Initialize repository with a README

Allows you to immediately clone this project's repository. Skip this if you plan to push up an existing repository.

Create project

Cancel

شکل ۳: ساخت پروژه

 Shapes Private [Add license](#)

This project is for practicing inheritance in java.

Project ID: 640

0

 Star

HTTP

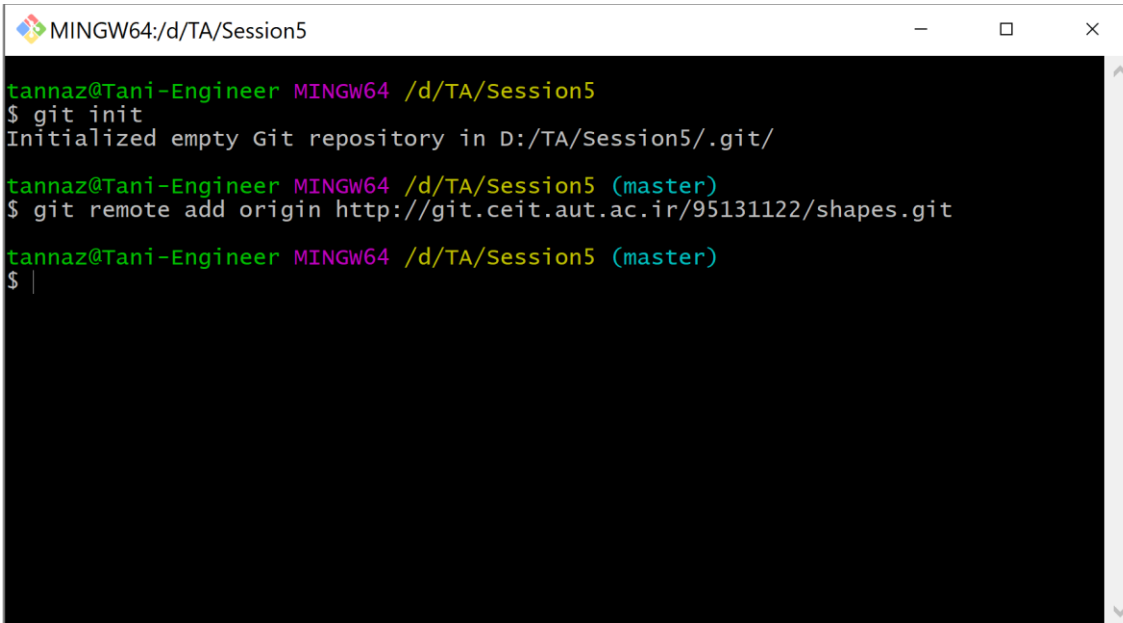
http://git.ceit.aut.ac.ir

+

Global

شکل ۴: لینک پروژه

A screenshot of a terminal window titled 'MINGW64:/d/TA/Session5'. The terminal shows the following commands and output:

```
tannaz@Tani-Engineer MINGW64 /d/TA/Session5
$ git init
Initialized empty Git repository in D:/TA/Session5/.git/

tannaz@Tani-Engineer MINGW64 /d/TA/Session5 (master)
$ git remote add origin http://git.ceit.aut.ac.ir/95131122/shapes.git

tannaz@Tani-Engineer MINGW64 /d/TA/Session5 (master)
$ |
```

شکل ۵: اتصال به سرور

اضافه کردن فایل‌ها

برای اضافه کردن فایل‌ها به گیت از دستور `add` استفاده می‌کنیم. به صورت زیر:

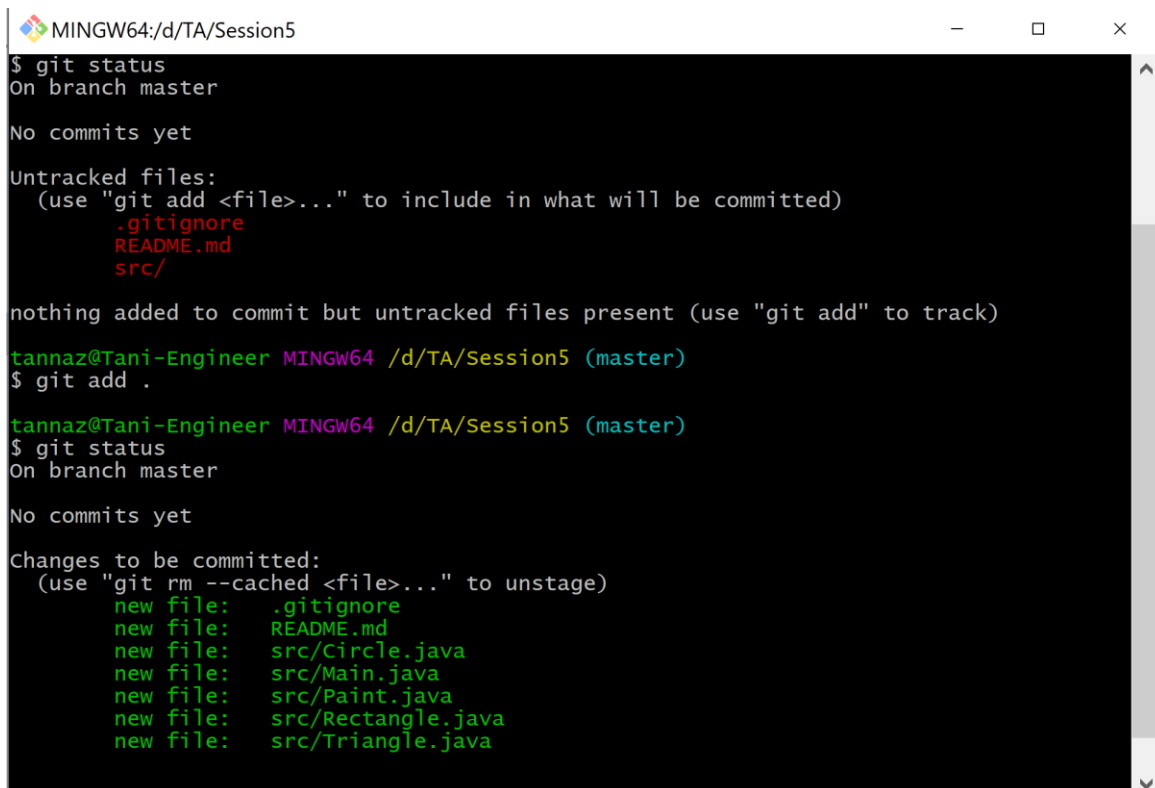
فایل ۱ فایل ۲ فایل ۳ `git add`

و برای افزودن تمام فایل‌های تغییر داده شده دستور را به صورت زیر استفاده می‌کنیم:

`git add .` یا `git add -A`

با استفاده از دستور `status` می‌توانید وضعیت فایل‌ها را مشاهده کنید. فایل‌ها از وضعیت `modified` (قرمز رنگ) به وضعیت `staged` (سبز رنگ) تغییر می‌کنند (شکل ۶).

`git status`


```

MINGW64:/d/TA/Session5
$ git status
On branch master

No commits yet

Untracked files:
  (use "git add <file>..." to include in what will be committed)
        .gitignore
        README.md
        src/

nothing added to commit but untracked files present (use "git add" to track)
tannaz@Tani-Engineer MINGW64 /d/TA/Session5 (master)
$ git add .

tannaz@Tani-Engineer MINGW64 /d/TA/Session5 (master)
$ git status
On branch master

No commits yet

Changes to be committed:
  (use "git rm --cached <file>..." to unstage)
        new file:   .gitignore
        new file:   README.md
        new file:   src/Circle.java
        new file:   src/Main.java
        new file:   src/Paint.java
        new file:   src/Rectangle.java
        new file:   src/Triangle.java

```

شکل ۶: اضافه کردن فایل‌ها

ثبت تغییرات

برای ثبت تغییرات یا به اصطلاح کامیت کردن تغییرات، از دستور `commit` استفاده می‌کنیم. در این مرحله فایل‌هایی را که با دستور `add` به حالت `stage` برده‌ایم در سیستم گیت ثبت می‌کنیم. برای ثبت هر تغییر نیاز است یک پیام هم با آن ثبت شود تا معلوم شود در این قسمت از تغییرات لحاظ شده چه کار کرده‌ایم، یا چه تغییراتی داده‌ایم.

برای مثال اگر ما یک فایل متنی برای نوشتن توضیحات پروژه به نام `readme.md` ساخته باشیم و با دستور `add` آن را برای کامیت شدن آماده کرده باشیم، می‌توانیم به همراه کامیت خود یک پیام با مضمون `add read me file` ثبت کنیم که تغییرات، برای مطالعه در آینده شفاف‌تر باشند.

`git commit -m "پیام شما"`

قرارداد استاندارد برای پیام کامیت : ۱. در زمان حال نوشته شود ۲. در هنگام استفاده از سویچ -m پیام کمتر از ۵۰ کاراکتر باشد.

```
MINGW64:/d/TA/Session5
No commits yet

Changes to be committed:
  (use "git rm --cached <file>..." to unstage)
    new file:   .gitignore
    new file:   README.md
    new file:   src/Circle.java
    new file:   src/Main.java
    new file:   src/Paint.java
    new file:   src/Rectangle.java
    new file:   src/Triangle.java

tannaz@Tani-Engineer MINGW64 /d/TA/Session5 (master)
$ git commit -m "initial commit"
[master (root-commit) 8f9fb7b] initial commit
 7 files changed, 277 insertions(+)
 create mode 100644 .gitignore
 create mode 100644 README.md
 create mode 100644 src/Circle.java
 create mode 100644 src/Main.java
 create mode 100644 src/Paint.java
 create mode 100644 src/Rectangle.java
 create mode 100644 src/Triangle.java

tannaz@Tani-Engineer MINGW64 /d/TA/Session5 (master)
$
```

شکل ۷: ثبت تغییرات

ارسال کد به مخزن ریموت

برای افزودن تغییرات کامیت شده در مخزن local به مخزن remote از دستور push استفاده می‌کنیم به صورت زیر:

نام شاخه `git push -u origin`

`git push -u origin master`

```
tannaz@Tani-Engineer MINGW64 /d/TA/Session5 (master)
$ git push -u origin master
warning: redirecting to https://git.ceit.aut.ac.ir/95131122/shapes.git/
Enumerating objects: 10, done.
Counting objects: 100% (10/10), done.
Delta compression using up to 8 threads
Compressing objects: 100% (9/9), done.
Writing objects: 100% (10/10), 2.40 KiB | 491.00 KiB/s, done.
Total 10 (delta 2), reused 0 (delta 0)
To http://git.ceit.aut.ac.ir/95131122/shapes.git
 * [new branch]      master -> master
Branch 'master' set up to track remote branch 'master' from 'origin'.

tannaz@Tani-Engineer MINGW64 /d/TA/Session5 (master)
$
```

شکل ۸: ثبت تغییرات

دریافت آخرین تغییرات از مخزن ریموت

برای دریافت تغییرات کامیت شده به مخزن ریموت از دستور pull استفاده می‌کنیم:

`git pull`

شاخه‌ها

برنچ‌ها شاخه‌های مختلفی را برای توسعه ایجاد می‌کنند. فرض کنید که در حال توسعه یک اپلیکیشن هستید و قصد دارید نسخه‌ی آینده اپلیکیشن خود را همزمان با نسخه‌ی فعلی توسعه دهید. اضافه کردن تمام این تغییرات با هم ممکن است باعث شلوغی و بی‌نظمی روند توسعه، و همچنین تداخل فایل‌های هم‌نام شود. در سناریویی دیگر، شما و همکاران همزمان در حال توسعه‌ی یک اپلیکیشن هستید. هرکدام یک شاخه برای خود ایجاد می‌کنید و بدون این که در کدهای هم تداخل ایجاد کنید، برنامه را توسعه می‌دهید و در آخر کدها را تلفیق می‌کنید. با استفاده از برنچ‌ها در گیت می‌توانید یک مسیر جدید برای توسعه هر ویژگی ایجاد کنید و همچنین می‌توانید در پایان ویژگی‌های کامل‌شده را به برنچ اصلی اضافه کنید. در گیت به‌طور پیش‌فرض، برنچ اصلی به‌نام master است.

برای ساختن یک برنچ توسعه‌ی جدید، از دستور زیر استفاده کنید:

نام شاخه `git branch`

برای نمایش لیستی از برنچ‌ها از دستور زیر استفاده کنید:

`git branch -va`

برای سوویچ کردن به شاخه دیگر از دستور زیر استفاده کنید:

نام برنچ `git checkout`

```
tannaz@Tani-Engineer MINGW64 /d/TA/Session5 (master)
$ git branch developer1

tannaz@Tani-Engineer MINGW64 /d/TA/Session5 (master)
$ git checkout developer1
Switched to branch 'developer1'

tannaz@Tani-Engineer MINGW64 /d/TA/Session5 (developer1)
$ git branch -va
* developer1          8f9fb7b initial commit
master                8f9fb7b initial commit
remotes/origin/master 8f9fb7b initial commit

tannaz@Tani-Engineer MINGW64 /d/TA/Session5 (developer1)
$
```

شکل ۹: شاخه‌ها

تلفیق کدها

در بخش قبل نحوه‌ی استفاده از برنچ‌ها گفته شد. حال اگر بخواهیم این شاخه‌های جدا را دوباره با شاخه‌ی اصلی تلفیق کنیم، باید از دستور merge استفاده کنیم:

شاخه git merge

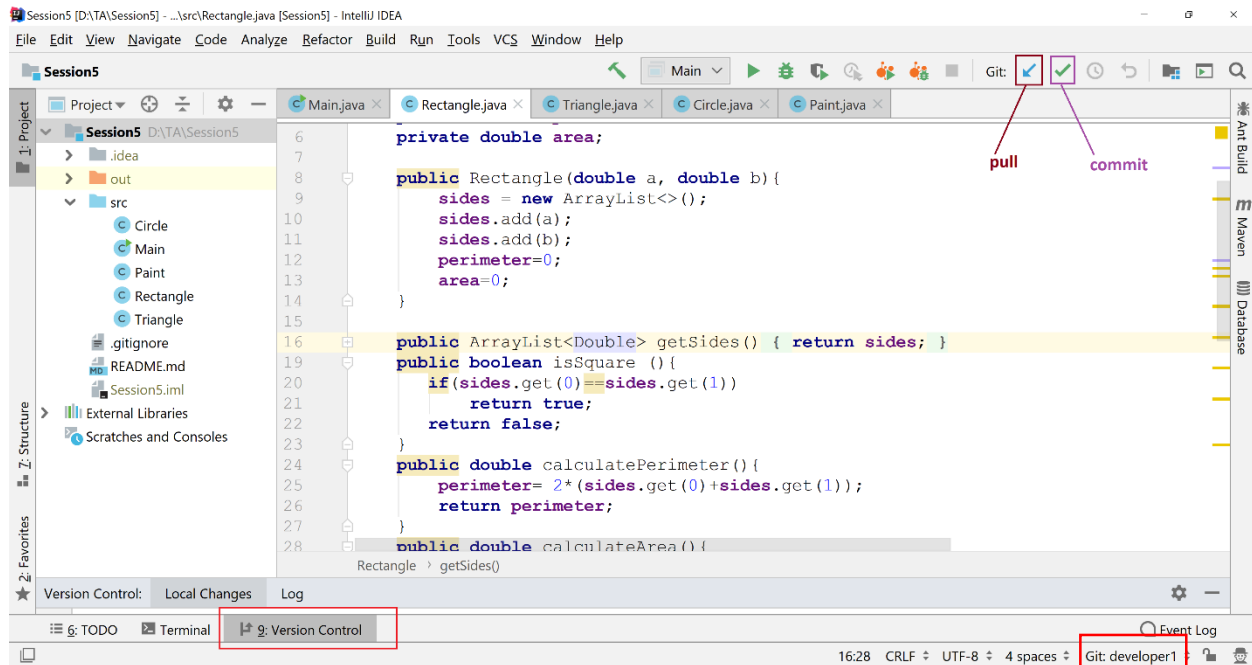
با این دستور محتویات شاخه‌ی داده شده به دستور، با شاخه‌ی فعلی ترکیب می‌شود. اگر کدها با هم تداخل داشته باشند عملیات merge به صورت خودکار انجام نمی‌شود. کدهای دارای تفاوت در یک ویرایشگر باز می‌شوند. باید ابتدا تداخل کدها را برطرف کرده و سپس merge کنید (برای تسهیل این فرایند می‌توانید از امکانات محیط برنامه نویسی IntelliJ برای تلفیق و برطرف کردن تداخل استفاده کنید).

کار با گیت از طریق محیط برنامه نویسی IntelliJ

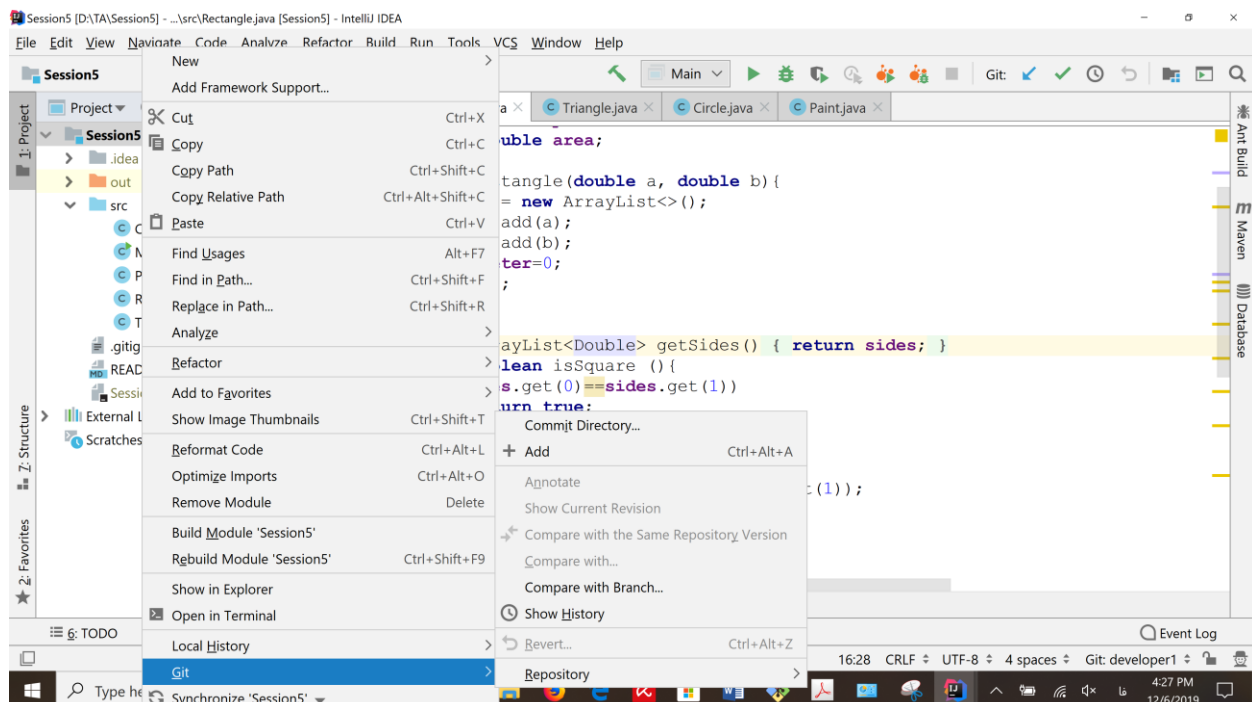
تمام دستوراتی که در بالا گفته شد از طریق محیط برنامه نویسی IntelliJ هم فراهم می‌شود که در تصاویر زیر مشاهده می‌کنید. با راست‌کلیک روی پروژه و انتخاب گزینه git می‌توانید عملیات مربوطه را مشاهده کنید.

پایین صفحه سمت راست هم نام شاخه را می‌بینید که می‌توانید همینجا بین شاخه‌ها جابجا شوید.

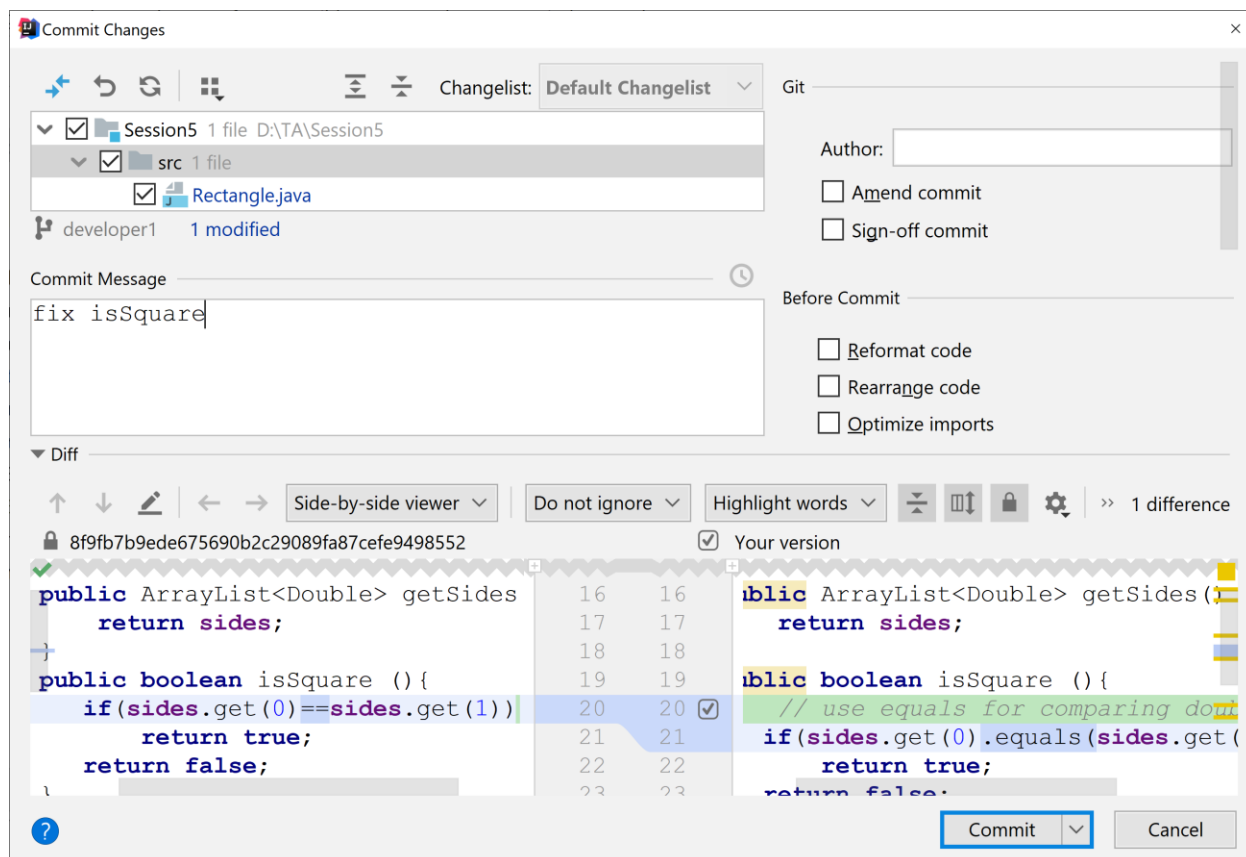
آموزش گیت

شکل ۱۰: دسترسی سریع به گیت

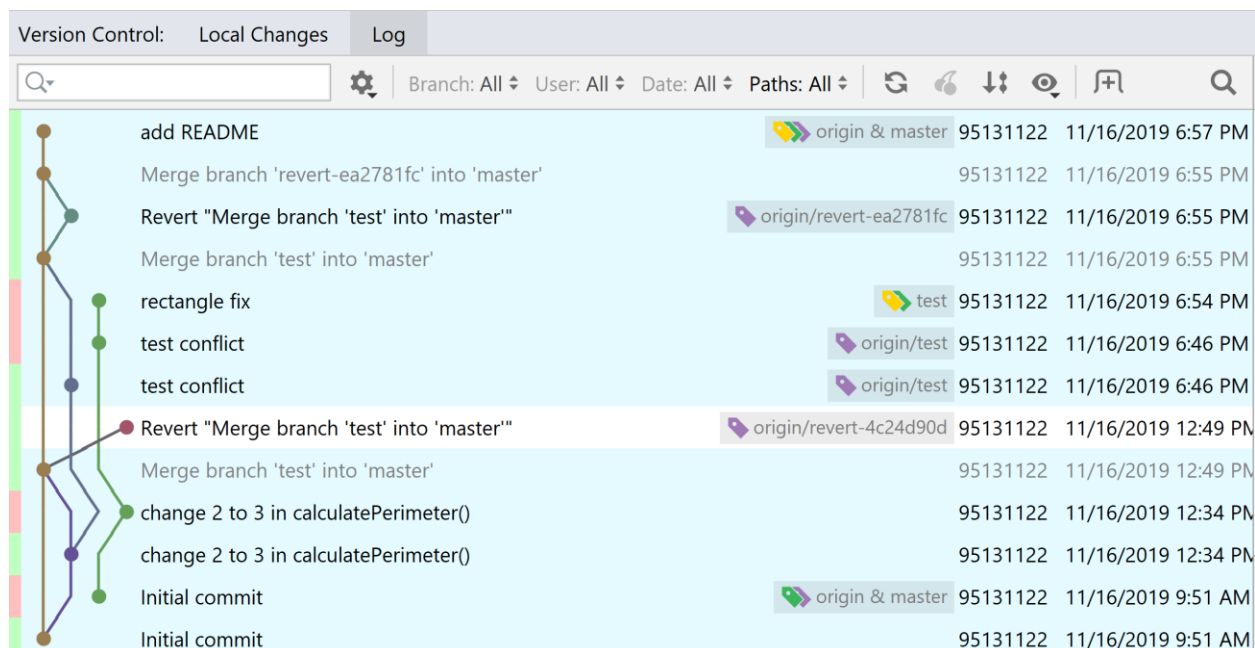
شکل ۱۱: دسترسی سریع به گیت-۲

شکل ۱۲: کامیت از طریق IntelliJ

همان طور که در شکل ۱۲ می‌بینید در هنگام کامیت، فایل‌های تغییر داده شده با جزئیات نمایش داده می‌شوند.

از قسمت version control هم می‌توانید گزارش کامل تغییرات فایل‌ها را مشاهده کنید (شکل ۱۳).

شکل ۱۳: مشاهده گزارش تغییرات